

China is one of the countries that has succeeded in using export-oriented model to boost economic growth. Foreign direct investment flows from developed countries (including United States) have become one of the key factors of Chinese economic miracle. By transferring manufacturing overseas (China in particular) US economy has lowered expenses and given up some jobs. Declining US output combined with cheap Chinese goods have led to the growing trade deficit between US and China.

Donald Trump, having initiated the US protectionism wave, has imposed a set of tariffs to counter competition from China's economy. In return, Chinese authorities have performed correspondent measures. As a result, the United States and China have imposed a row of tit-for-tat tariffs against each other's goods along with currency devaluation. This has turned out to become destructive trade and currency war between the world's two largest economies.

We have performed a comparative analysis of current US-China currency war and similar US-Japan economic conflict back in the 80s. Comparing modern Chinese economy to Japanese economy 30 years back has allowed us to draw parallels between world economies of today and the one in the 1980s. High degree of similarity triggers assumptions concerning possible repeat of "Plaza Accord scenario". Negative consequences of actual Plaza Accord for Japan now serves a valuable lesson for Chinese authorities, that dismiss a possibility of another "Plaza Accord" to take place involving China. Yuan devaluation has already had negative impact on the Chinese economy. Capital outflows have caused Shanghai Composite Index to decline. Import of high-tech equipment and other goods have become very expensive for Chinese consumers and, more importantly, for Chinese producers, that are trying to penetrate new high-tech export niches.

The research shows that US-China economic dispute will make mostly negative impact on the whole global economy except US, that has traditionally served as safe harbor for capitals running from China. Global economic growth is expected to slow down especially in China and Japan.

Key words: exchange rate, devaluation, trade war, Plaza Accord, investments.

УДК 339.7:911.375.4

Т.В. Марена

МІЖНАРОДНІ ФІНАНСОВІ ЦЕНТРИ ТА ГЛОБАЛЬНІ (СВІТОВІ) МІСТА: СУТНІСНИЙ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ

Статтю присвячено оцінці сутнісного співвідношення понять мегаполісу, світового міста, глобального міста та міжнародного фінансового центру і обґрунтуванню на цій основі діалектичного взаємозв'язку між зазначеними економічними категоріями. Встановлено, що теоретичні дослідження міжнародних фінансових центрів тісно пов'язані з вивченням різних категорій міст світового значення. Досліджено наукові підходи до визначення змісту і головних ознак категорії «міжнародний фінансовий центр» та трактування понять, якими позначаються важливі для світової економіки міста («мегаполіс», «світове місто», «глобальне місто»). Доведено, що міжнародний фінансовий центр не обов'язково має формуватися на базі мегаполісу, для якого мають значення розмір території та чисельність населення, або світового міста, для якого важливим є вдале географічне розташування. Ідентифіковано фінансову складову у визначенні поняття глобального міста. Обґрунтовано наявність тісної сутнісної кореляції між поняттями глобального міста та міжнародного фінансового центру. Визначено, що будь-яке

глобальне місто одночасно виступає міжнародним фінансовим центром, значення якого обумовлюється не розмірами або географічним положенням, а його роллю стратегічного пункту концентрації функцій управління та контролю, що характеризується високим рівнем інтернаціоналізації діяльності і спеціалізується на наданні високопрофесійних бізнес-послуг, у тому числі у сфері фінансів.

Ключові слова: мегаполіс, світове місто, глобальне місто, міжнародний фінансовий центр, фінансовий капітал, фінансові послуги, транскордонні фінансові потоки.

DOI 10.34079/2226-2822-2019-9-17-48-55

Багатоаспектний характер сучасних міжнародних фінансових центрів обумовлює наявність наукового інтересу до їх вивчення з боку різноманітних наук. Саме тому теоретико-методологічна база дослідження міжнародних фінансових центрів має міждисциплінарний характер і представлена як економічними напрямками наукових пошуків (регіональна економіка, економічна географія, міжнародна економіка тощо), так і теоретичними підходами інших наук – соціологічних, правознавчих, культурологічних, урбаністичних та інших. Зважаючи на те, що міжнародні фінансові центри зазвичай створюються на основі окремих міст, особливо важливими для встановлення їх змісту та сутнісних ознак є теорії містобудування та формування міських систем. Невипадково перші наукові праці, спрямовані на ідентифікацію міжнародних фінансових центрів, були пов'язані із дослідженнями, що концентрували увагу на визначенні міст світового значення.

Теоретичні підходи до трактування сутності міжнародних фінансових центрів та прикладні аспекти їх функціонування представлено у наукових працях українських та зарубіжних вчених – М. Ліфанової, С. Моїсеєва, Н. Ухналь, Дж. Фрідмана, П. Тейлора та інших. Категорії мегаполісів, світових та глобальних міст, їх ознаки та відмінності розглядаються у роботах Дж. Біверстока, П. Геддеса, Дж. Готтмана, М. Кастельса, С. Сассен, І. Скавронської, Н. Слуки, Ю. Хватова, П. Холла та інших науковців. Водночас, фактично поза увагою сучасних наукових досліджень залишаються питання діалектичного взаємозв'язку, сутнісної кореляції та співвідношення між поняттями, якими позначаються важливі для світової економіки міста («мегаполіс», «світове місто», «глобальне місто»), та категорією «міжнародний фінансовий центр». Усе вищезазначене обумовлює актуальність теми дослідження.

Метою дослідження є оцінка сутнісного співвідношення понять мегаполісу, світового міста, глобального міста та міжнародного фінансового центру і на цій основі обґрунтування діалектичного взаємозв'язку між зазначеними економічними категоріями.

Різноманітні підходи до визначення категорії міжнародного (світового) фінансового центру зосереджуються за різних аспектах його функціонування і розглядають фінансовий центр як: елемент глобального фінансового ринку; систему фінансових інститутів; сукупність фінансово-економічних відносин; центр фінансової відповідальності; центр зосередження великого фінансового капіталу; діючий міжнародний ринковий механізм; ланку єдиного ланцюга, що формує світовий капітал тощо [3, 9].

Наукові концепції, що ідентифікували глобальні міста у якості міжнародних (світових) фінансових центрів, отримали розвиток у 70-80 рр. ХХ ст. після того, як особливого значення у розвитку глобалізаційних процесів та процесів транснаціоналізації набув чинник вивозу капіталу. У цьому контексті теорія розвитку фінансових центрів представляється у вигляді «філософського бачення фінансового капіталу у великих містах» [3]. Так, з територіально-просторової точки зору і враховуючи сучасну роль великих міських утворень фінансовий центр трактується як:

- місто з розвинутим кластером фінансових послуг, де зосередженні банки, фінансові та страхові компанії, представництва бірж, інвестиційних та хеджінгових фондів тощо [11];

- місто, для якого характерна висока фінансова активність, де є велика кількість банків, фінансових організацій, бірж, представництв фондів [14];

- міська чи приміська територія, де зосереджені учасники фінансового ринку [4];

- глобальне місто з інфраструктурою, що дає змогу залучати та перерозподіляти фінансові ресурси й обслуговувати учасників фінансового ринку [3].

Отже, теоретичні дослідження міжнародних (світових) фінансових центрів, перш за все, тісно пов'язані з вивченням категорій мегаполісів, світових та глобальних міст.

Традиційно для позначення великого міста застосовуються терміни «мегаполіс», «мегалополіс» (від грец. *megalo* – великий, *polis* – місто) або «мегамісто». Так, відповідно до С. Сассен, мегамісто – це місто величезних розмірів [25]. Мегаполіс є найбільш великою формою міського розселення, що створюється у результаті злиття великої кількості сусідніх міських агломерацій. Місто отримує статус мегаполісу не тільки в залежності від розміру території, чисельності населення, обсягу ресурсів тощо, але й з урахуванням його функцій на світовому ринку [10]. Проте базовими критеріями віднесення міста до категорії мегаполіса все ж залишаються розмір території та кількість населення.

В умовах постіндустріальної економіки з'являється новий тип мегаполісу – ідеополіс, ключовими характеристиками якого виступають відкритість та доступність, розвинена освітня інфраструктура та здатність генерувати нові знання [22]. Отже, ідеополіс є постіндустріальним міським комплексом, у якому сконцентровані сучасні галузі промисловості та науково-дослідницькі заклади.

Мегалополіс (також називається мегарегіоном або супермістом) звичайно трактується як ланцюг тісно прилеглих столичних агломерацій (столичних районів, *metropolitan areas*). Цей термін використовували П. Геддес у праці «Еволюція міст» («Міста у розвитку») [16], О. Шпенглер у роботі «Сутінки Європи» [26] і Л. Мумфорд у праці «Культура міст» [23], які розглядали мегалополіс як перший етап надмірного міського розвитку та соціального занепаду.

Пізніше у 1961 р. Дж. Готтманн використав термін «мегалополіс» для позначення ланцюга столичних агломерацій вздовж північно-східного узбережжя США, який простягнувся від Бостону, Массачусетсу через Нью-Йорк, Філадельфію, Балтимор та закінчується у Вашингтоні та Північній Вірджинії [18]. Мегалополіс також розглядається як кластеризована мережа міст. Дж. Готтманн визначає його населення у 25 мільйонів осіб [19, с.163].

Поряд з категорією мегаполісу особливим типом міського утворення є світове місто. Світові міста розглядаються як міста, що відіграють особливу роль у світовому розвитку [16]. П. Холл визначає світові міста як «місця, у яких здійснюється вельми непропорційна частина всесвітньо важливих справ» [20, 21]. Як правило, для світового міста є вкрай важливим його вигідне розташування у стратегічно важливому місці світу. Традиційними прикладами світових міст вважаються Салоніки (Греція), Александрія (Єгипет) тощо [7].

З 90-х рр. XX ст. у світі, що стає все більш глобалізованим, зростає впливовість та значимість окремих міст, у зв'язку з чим у наукову термінологію вводиться поняття глобальних міст – стратегічних центрів концентрації господарської діяльності, управління транскордонними фінансовими потоками та надання високотехнологічних послуг [25]. На відміну від мегаміста, яке є містом величезних розмірів, глобальне місто – це місто, що має величезну владу або вплив [25]. Саме загальносвітова впливовість та особливе значення міста для світового господарства підкреслюються

багатьма вченими як невід'ємні атрибути глобального міста. Так, С. Сассен визначає глобальні міста як центри, що займають стратегічне положення у світовій економіці за рахунок концентрації функцій управління та контролю, а також спеціалізуються у сфері професійних бізнес-послуг і мають найбільш інтернаціоналізовану економіку і соціальну структуру [25]. Глобальні міста виступають гіперцентрами прийняття політичних та економічних рішень, вагомих для всього людства; основною їх ознакою є наявність штаб-квартир великих ТНК, міжнародних організацій, світових бірж, провідних міжнародних виставок тощо [1]. Ці міста відчутно впливають на глобальні процеси, застосовуючи економічні, соціальні, культурні та політичні засоби [5].

Отже, фізичні розміри міста та величина території, яку воно займає, не мають визначального значення для отримання ним статусу глобального міста. Хоча вигідне географічне положення міста все ж може забезпечувати йому додаткові переваги. Зокрема, П. Тейлор розглядає глобальні міста як взаємопов'язані центри корпоративних послуг, що використовують усі переваги свого географічного положення та економічні можливості [27]. Водночас, М. Кастельс досліджує феномен глобального міста у контексті інформаційної економіки, розглядаючи його як «вузол виробництва інформації та управління інформаційними потоками» [13]. Враховуючи можливості, які надають інформаційні технології, функції глобального міста виходять поза географічні межі, набуваючи певної незалежності від уряду країни [13].

Враховуючи багатоаспектність ролі глобальних міст, П. Холл визначає їх як:

- центри зосередження національної та міжнародної політичної сили й урядових організацій;
- центри концентрації внутрішньої та зовнішньої торгівлі, що працюють як склади для своїх країн та іноді для країн-сусідів;
- центри банківництва, страхової справи та інших фінансових послуг;
- центри, у яких сконцентровано різноманітні види професійної діяльності високого рівня (медичне обслуговування, право, вища освіта) і відбувається втілення наукових розробок у створення новітніх технологій;
- центри концентрації та поширення інформації через її публікацію та засобами мас-медіа;
- центри, у яких сконцентровано значні обсяги споживання – як товарів розкоші (для обмеженого кола осіб), так і товарів масового виробництва (для більшості осіб);
- центри мистецтва, культури та розваг і супутніх послуг [20, 21].

Категорію глобального міста необхідно відрізнити від поняття «місто, що глобалізується». Цей феномен виділили у своїх дослідженнях П. Маркузе і Р. ван Кемпен для позначення міст, що перебувають у процесі глобалізації [17]. Крім того, П. Холл у праці «Глобалізація і світові міста» оперує поняттям «суб-глобальні міста», тобто міста, які наздоганяють глобальні [21].

Науковці підкреслюють, що світове та глобальне місто не є ідентичними поняттями. С. Сассен зазначає, що категорія світового міста належить до такого типу міста, позиції якого склалися багато століть тому (як правило, це стосується основних колоніальних центрів), тому головною ознакою світового міста є його багатовікова історія. Глобальне місто є відносно новим поняттям, що відповідає сучасному етапу світогосподарського розвитку, і тривалість його існування не має суттєвого значення. З цього С. Сассен робить висновок, що більшість сучасних глобальних міст одночасно є світовими містами, проте з'являються і такі глобальні міста, що не можуть розглядатися як світові міста у класичному значенні [24].

Для світових міст, які виступали центрами міжнародної торгівлі, традиційно вагоме значення мало вдале географічне розташування та особливості історичного розвитку, оскільки місто вважалося світовим, якщо в ньому була належним чином

налагоджена торговельна діяльність. Для глобального міста першочергове значення має концентрація в ньому можливостей застосування інформаційних технологій [7]. Зважаючи на те, що для міжнародного фінансового центру більш важливим є рівень використання інформаційних технологій, ніж вигідне географічне положення, можна зробити висновок, що категорія фінансового центру більше корелює з поняттям глобального міста, ніж світового.

У економічних дослідженнях, присвячених глобальним містам, як правило, підкреслюється їх особлива роль у світовій фінансовій системі, як це наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Фінансова складова у трактуванні категорії «глобальне місто»

Автор	Визначення глобального міста
Сассен С.	Стратегічний центр концентрації господарської діяльності, управління <i>транскордонними фінансовими потоками</i> та надання високотехнологічних послуг
Холл П.	- Центр <i>банківництва, страхової справи та інших фінансових послуг</i> - Місто інтенсивного приросту населення, централізованої політичної сили й основних комерційних, <i>фінансових</i> і транспортних функцій
Біверсток Дж., Сміт Р., Тейлор П.	Особлива постіндустріальна виробнича територія, де інновації разом із послугами й <i>фінансами</i> є невід'ємною частиною недавньої реструктуризації світової економіки, нині відомої як глобалізація
Фрідман Дж.	Однією з ознак справжнього глобального міста є його роль як <i>світового фінансового центру</i>
Воронін І.	Найбільший світовий центр, місце концентрації найважливіших економічних, <i>фінансових</i> , політичних функцій, що займає стратегічне місце у світовій економіці
Скавронська І.	Міський конгломерат, через який розповсюджується вся економічна активність (<i>фінансові відносини, міжнародна торгівля, політична потужність, новітні технології, організація спортивних заходів</i>) у світі

Примітка. Складено автором на основі [2, 7, 12, 15, 20, 21, 24]

Таким чином, враховуючи основні ознаки, що характеризують змістове наповнення категорій «мегаполіс», «світове місто», «глобальне місто» і «міжнародний фінансовий центр», можна констатувати наявність більш тісної сутнісної кореляції між поняттями глобального міста та міжнародного фінансового центру. Беручи до уваги головні характеристики глобального міста, логічним є припущення, що будь-яке глобальне місто одночасно виступає важливим міжнародним фінансовим центром. З іншого боку, міжнародний фінансовий центр не обов'язково має формуватися на базі мегаполісу або світового міста. Це пов'язано з тим, що для фінансового центру першочергове значення мають не розмір території та чисельність населення (як для мегаполісу) і не вдале географічне розташування (як для світового міста), а інші критерії, зокрема: висока фінансова активність та високий рівень інтернаціоналізації фінансової діяльності, значна концентрація фінансово-кредитних установ, широкі можливості використання інформаційних технологій для надання професійних бізнес-послуг, зокрема, у сфері фінансів.

Визначення ролі окремих глобальних міст як міжнародних фінансових центрів, оцінка позицій сучасних глобальних міст у світовій системі фінансових центрів можуть стати предметом подальших досліджень у цьому напрямі.

Список використаної літератури

1. Антонюк Б. О. Конкурентний статус світових мегаполісів / Б. О. Антонюк // International scientific journal. - 2015. - № 8. - С. 86-92 ; Antoniuk B. O. Konkurentnyi

status svitovykh mehapolisiv / В. О. Antoniuk // International scientific journal. - 2015. - № 8. - S. 86-92.

2. Воронін І. М. Формування глобальних міст як результат впливу процесів глобалізації й інформатизації на систему розселення / І. М. Воронін // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия: География. – 2009. – Т. 22(61), № 2. – С. 167-172 ; Voronin I. M. Formuvannia hlobalnykh mist yak rezultat vplyvu protsesiv hlobalizatsii y informatyzatsii na systemu rozselennia / I. M. Voronin // Uchenye zapiski Tavricheskogo natsionalnogo universiteta im. V. I. Vernadskogo. Seriya: Geografiya. –2009. – Т. 22(61), № 2. – S. 167-172.

3. Ліфанова М. І. Міжнародні фінансові центри: поняття, умови та стадії формування / М. І. Ліфанова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. - 2016. - Вип. 17. - С. 21-24 ; Lifanova M. I. Mizhnarodni finansovi tsentry: poniattia, umovy ta stadii formuvannia / M. I. Lifanova // Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii : Ekonomika i menedzhment. - 2016. - Vyp. 17. - S. 21-24.

4. Моисеев С. Р. Что нам стоит финансовый центр построить? / С. Р. Моисеев // Рынок ценных бумаг. – 2008. – № 10. – С. 46–51 ; Moiseev S. R. Chto nam stoit finansovuyu tsestr postroit? / S. R. Moiseev // Rynok tsennykh bumag. – 2008. – № 10. – S. 46–51.

5. Німченко Н. С. Методичні аспекти концепції глобального міста / Н. С. Німченко // Вісник Дніпропетровського університету. Сер. : Економіка. - 2014. - Т. 22, Вип. 8(2). - С. 197-202 ; Nimchenko N. S. Methodychni aspekty kontseptsii hlobalnoho mista / N. S. Nimchenko // Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Ser. : Ekonomika. - 2014. - Т. 22, Vyp. 8(2). - S. 197-202.

6. Пирог О. В. Концептуальні засади глобальних міст: наукові підходи до визначення сутності / О. В. Пирог, Я. С. Максимчук // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Світове господарство і міжнародні економічні відносини. - 2017. - Т. 25, Вип. 9. - С. 59-69 ; Pyroh O. V. Kontseptualni zasady hlobalnykh mist: naukovy pidkhody do vyznachennia sutnosti / O. V. Pyroh, Ya. S. Maksymchuk // Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Serii : Svitove gospodarstvo i mizhnarodni ekonomichni vidnosyny. - 2017. - Т. 25, Vyp. 9. - S. 59-69.

7. Скавронська І. Світові й глобальні міста: подібності та відмінності / І. Скавронська // Схід. - 2014. - № 4. - С. 61-65 ; Skavronska I. Svitovi y hlobalni mista: podibnosti ta vidminnosti / I. Skavronska // Skhid. - 2014. - № 4. - S. 61-65.

8. Слука Н. А. Эволюция концепции «мировых городов» [Электронный ресурс] / Н. А. Слука // Региональные исследования. – 2005. – № 3. – С. 19–37.– Режим доступа : <http://www.demoscope.ru/weekly/2008/0343/analit01.php> ; Sluka N. A. Evolyutsiya kontseptsii «mirovyykh gorodov» [Elektronnyy resurs] / N. A. Sluka // Regionalnye issledovaniya. – 2005. – № 3. – S. 19–37.– Rezhim dostupa : <http://www.demoscope.ru/weekly/2008/0343/analit01.php>

9. Ухналь Н.М. Особливості розвитку міжнародних фінансових центрів в умовах глобалізації фінансової системи / Н. М. Ухналь // Наукові праці НДФІ. - 2015. - Вип. 2. - С. 17-32 ; Ukhnal N.M. Osoblyvosti rozvytku mizhnarodnykh finansovykh tsestriv v umovakh hlobalizatsii finansovoi systemy / N. M. Ukhnal // Naukovi pratsi NDFI. – 2015. – Vyp. 2. – S. 17-32.

10. Федотова М. С. Роль мегаполисов в современной мировой экономике [Электронный ресурс] / М. С. Федотова // Молодой ученый. – 2016. - № 24. – С. 244-247. – Режим доступа : <https://moluch.ru/archive/128/35600/> ; Fedotova M. S. Rol megapolisov v sovremennoy mirovoy ekonomike [Elektronnyy resurs] / M. S. Fedotova // Molodoy uchenyy. – 2016. - № 24. – S. 244-247. – Rezhim dostupa :

<https://moluch.ru/archive/128/35600/>

11. Хватов Ю. Ю. Сравнительный анализ рейтингов конкурентоспособности глобальных городов / Ю. Ю. Хватов // Європейський вектор економічного розвитку. Економічні науки. - 2015. - № 1. - С. 195–202 ; Khvatov Yu. Yu. Sravnitelnyy analiz reytingov konkurentosposobnosti globalnykh gorodov / Yu. Yu. Khvatov // Yevropeyskiy vektor ekonomichnoho rozvytku. Ekonomichni nauky. - 2015. - № 1. - S. 195–202.
12. Beaverstock J. V. A Roster of World Cities / J. V. Beaverstock, R. G. Smith, P. J. Taylor // Cities. - 1999. – Vol. 16, Issue 6. – P. 445-458.
13. Castells M. Technopolies of the world. The making of 21st century industrial complexes / M. Castells, P. Hall. – London, New York : Routledge, 1994. – 288 p.
14. Financial Centre [Electronic resource] // Cambridge Dictionary. - Mode of access : <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/business-english/financial-centre>
15. Friedmann J. The World City Hypothesis / J. Friedmann // Development and Change. – 1986. – Vol. 17, Issue 1. – P. 69-83.
16. Geddes P. Cities in Evolution / P. Geddes. – London : Williams & Norgate, 1915. – 446 p.
17. Globalizing Cities: A New Spatial Order? / eds. by P. Marcuse, R. Van Kempen. – London; Cambridge : Wiley-Blackwell, 2000. – 340 p.
18. Gottmann J. Megalopolis. The Urbanized Northeastern seaboard of the United States / J. Gottmann. – New York : The Twentieth Century Fund, 1961. – 810 p.
19. Gottmann J. Since Megalopolis. The Urban Writings of Jean Gottmann / J. Gottmann, R. A. Harper. – Baltimore : The Johns Hopkins University Press, 1989. – 294 p.
20. Hall P. The World Cities / P. Hall. – 3rd ed. - London : Weidenfeld and Nicolson., 1984. – 276 p.
21. Hall P. Globalization and the World Cities / P. Hall // UNU/IAS Working Paper. – 1996. - № 12. – 19 p.
22. Judis J. B. The Emerging Democratic Majority / J.B. Judis, R. Teixeira. - New York : Scribner, 2002. – 240 p.
23. Mumford L. The Culture of Cities / L. Mumford. – New York : Harcourt, Brace & World, 1938. – 586 p.
24. Sassen S. The Global City: Introducing a Concept / S. Sassen // Brown Journal of World Affai. – 2005. – Vol. XI, Issue 2. – P.27-43.
25. Sassen S. The Global City: New York, London / S. Sassen. – 2nd ed. - Princeton : Princeton University Press, 2001. – 312 p.
26. Spengler O. The Decline of the West / O. Spengler. – 2nd ed. - New York : Alfred A. Knopf. 1926. – 443 p.
27. Taylor P. J. Specification of the World City Network / P.J. Taylor // Geographical Analysis. – 2001. – Vol. 33, Issue 2. – P. 181-194.

Стаття надійшла до редакції 02.05.2019

T. V. Marena

INTERNATIONAL FINANCIAL CENTERS AND GLOBAL (WORLD) CITIES: ESSENTIAL RELATIONSHIP AND CORRELATION BETWEEN CATEGORIES

The article is devoted to the assessment of the essential correlation between the notions of a metropolis, a world city, a global city and an international financial center, and on this basis reasoning a dialectical relationship between these economic categories. It is found out

that theoretical studies of international financial centers are closely related to the study of various categories of cities of world importance. The scientific concepts that identified global cities as international (world) financial centers were developed in the 70's and 80's of the 20th century when the factor of capital export has become especially important for the development of globalization and transnationalization processes. The scientific approaches to the definition of the content and the main features of the category of "international financial center" and the interpretation of concepts that are used to mark the cities important for the world economy ("metropolis", "world city", "global city") are investigated.

Although the size of the territory and the population remain the basic criteria for interpreting a city as a metropolis, the availability of resources and its functions (significance) in the global markets also matter. World cities, traditionally serving as centers of international trade, play a special role in global development, mainly due to their advantageous location in strategically important places of the world. The differences between the world city and the global city are considered. It is proved that the international financial center does not necessarily have to be formed on the basis of a metropolis, for which the size of territory and population matter, or a world city, for which the good geographical location and developed trade infrastructure are important.

The global city is a relatively new concept that corresponds to the current stage of world economic development, and for which the duration of existence, physical size and size of the territory are not significant. Instead, it is global influence that becomes extremely important feature for the global city. Economic studies devoted to the global cities emphasize their particular role in the global financial system. A financial component in defining the concept of a global city is identified. It is justified that there is a close essential correlation between the notions of the global city and the international financial center.

It is determined that any global city at the same time acts as an important international financial center whose value is determined not by the size or geographic location, but by its role as a strategic point of management and control functions. Acting as international financial center global city is characterized by a high level of internationalization and financial activity, a significant concentration of financial and credit institutions; it specializes in the provision of highly professional business services, including those in the field of finance; it has the ability to use the information technology; it provides high-tech services and management of cross-border financial flows.

Key words: *metropolis, world city, global city, international financial center, financial capital, financial services, cross-border financial flows*

УДК 338.439.4(478)

D. Parmacli

A. Ianioglo

FEATURES OF THE ANALYSIS OF AGRICULTURAL PRODUCTION

Abstract. *The article highlights the influence of climatic conditions on the agricultural production in the Republic of Moldova and reveals the importance of analyzing the indicators of realization of potential of land use, that will comprehensively reflect the achieved level of land use efficiency and possible reserves of increasing the agricultural production. The article aims at justifying some features of calculating potential indicators of crops production. There is presented the dynamics of yield of leading crops over the past 16 years are proposed formulas for calculating indicators of potential land productivity. Also, the article provides calculations of the*